

תורת אביגדור

הגאון ר' אביגדור מילר זצ"ל

שיחות מוסר והדרכה בפרשת השבוע
מיוסדות על שיעוריו, ספריו, וכתבי תלמידיו

פרשת עקב

מהדורת דרך החיים
לזכות

מרדכי וטובה ארמן

ולע"נ ברכה שמחה בת מרדכי צבי ע"ה

פרנס השבוע

להנצחות: 072-222-3383

מהדורת דרך החיים

לזכות מרדכי וטובה ארמן

ולעילוי נשמת

חיים שלמה בן דוב בער
אליעזר מנחם בן אברהם שמואל
אלטע דבורה בת אשר

גיטל בת מנחם מנדל

ניתן להשיג את החוברת בחינם:

058-324-5544	ביתר-A	058-328-5464	עזרת תורה	ירושלים
052-760-2289	ביתר-B	058-328-5464	עזרת תורה	ארזי הבירה
055-678-6824	בני ברק	058-328-5464	עזרת תורה	ביה"נ הר צבי
054-851-9014	ברכפלד	058-328-5464	עזרת תורה	בית וגן
054-853-0541	גבעת זאב	058-328-5464	עזרת תורה	גאולה זכרון משה
052-763-4167	טלזסטון	058-328-5464	עזרת תורה	גבעת שאול
052-447-4126	מודיעין	058-328-5464	עזרת תורה	גני גאולה
08-974-3086	קרית ספר	058-328-5464	עזרת תורה	הר נוף
	בית שמש	058-328-5464	עזרת תורה	ישיבת מיר
02-995-1203	הקריה	058-328-5464	עזרת תורה	נוה יעקב
058-324-0374	רמב"ש א'	058-328-5464	עזרת תורה	סורוצקין
	רמב"ש ב'	058-328-5464	עזרת תורה	סורוצקין 31B
052-767-4151	רמב"ש ג'1	058-328-5464	עזרת תורה	סנהדריה
054-842-7664	רמב"ש ג'2	058-328-5464	עזרת תורה	סנהדריה המורחבת

לברורים והנצחות: 072-222-3383

או לקבלת החוברת במייל: ey@torasavigdor.org

נהנים מהחוברות? הפיצם גם לאחרים!

100 עותקים - 50 ש"ח

הנצחת מדור שו"ת - 100 ש"ח

פרנס השבוע (כאלפיים חוברות!) - 1000 ש"ח

להוספת חוברות באזורכם, נא להוסיף בקשה ולציין אזור המבוקש

ניתן לתרום בעמדות נדרים פלוס

או בנדריים פון: 03-763-0585

קרן מס' 2985

OR AT TORASAVIGDOR.ORG/DONATE (SPECIFY "TOWARDS HEBREW EDITION")

חוברת מס' 54

הדפסה - "בית הדפוס" 1155-210-077

תורת אביגדור

פרשת עקב

מה ה' שואל מעמך - מאה ברכות

חלקי העבודה

בפרשתנו משה רבינו אומר לעם ישראל: "וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה ה' אֱלֹהֶיךָ שֶׁאֵל מֵעַמְּךָ כִּי אִם לִירֵאָה אֶת ה' אֱלֹקֶיךָ לְלַכֵּת בְּכָל דַּרְכָיו וּלְאַהֲבָה אוֹתוֹ וּלְעַבְדוֹ אֶת ה' אֱלֹקֶיךָ בְּכָל לִבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ: לְשֹׁמֵר אֶת מִצְוֹת ה' וְאֶת חֻקֵּיו" (דברים י' י"ב, י"ג).

כותב על כך ה"מסילת ישרים" (בהקדמה): "כאן כלל כל חלקי שלמות העבודה הנרצית לשם יתברך". **היראה** - שהיא הכרה בה', להרגיש את נוכחות ה' בכל עת; **ללכת בכל דרכיו** - להתבונן בדרכיו של הקב"ה ולעשות כן גם אנו; וזו רק ההתחלה. ה' רוצה שגם נאהב אותו, וה"חובות הלבבות" וגם הרמב"ם כותבים שזוהי הגבוהה מכל המדרגות. והרשימה נמשכת: "לאהבה את ה' אלוקיך בכל לבבך ובכל נפשך" - שלמות הלב בעבודה, דהיינו לעשות את העבודה לא עם תשעים אחוז ולא עם תשעים ותשע אחוז, אלא עם מאה אחוז כוונה; ושמירת כל המצוות, שזה אומר שצריך לדעת את כל פרטי המצוות ולעשות אותם.

"מילתא זוטרתא"?

א"כ אנו רואים שמה שה' רוצה מאיתנו הוא - הכל. הרי יש המון המון עבודה ברשימה הזו. ללמוד את כל הש"ס, שזו משימה של שנים רבות, הדורשת עמל רב וויתורים על הנאות החיים. צריך גם ללמוד את המסילת ישרים, שערי תשובה וחובות הלבבות, מכריכה לכריכה, שוב ושוב! וספרים נוספים ג"כ. גם זה דורש עבודה ויזע.

אבל הנה הצורה שבה התורה מציבה בפנינו את הדרישות האלה היא "מה... כי אם"! והדבר מפליא ביותר לכל ילד שלומד חומש! הגמ' שואלת כך במסכת מגילה (כה): "אטו יראה מילתא זוטרתא היא?"

נשאיר כרגע את תשובת הגמ' שם לשיחה אחרת, כי הוא לא הנושא שאנו רוצים לעסוק בו היום. אנחנו רק נסביר היום את ה"פשוטו של מקרא", איך מבינים את הפסוק שאומר שכל ההישגים הגדולים האלה הם דבר קטן וקל?

המפתח - מאה ברכות

בין אם יש דרך קלה באמת להתקרב לה' ובין אם הדרך היא רק קלה יחסית, הדבר נוגע לנו ומעניין אותנו מאד. אם כן, בא ונלמד יחד כמה שורות בגמרא במסכת מנחות (מג:), ובעז"ה נזכה להבין פשוט בפסוק.

"היה רבי מאיר אומר, חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום, שנאמר ועתה ישראל מה ה' אלוך שואל מעמך, אל תקרי מה אלא מאה". והנה חשוב להבין שכל דרשות חז"ל הם חלק מההבנה הפשוטה של המילים. חז"ל לא השתמשו במילות התורה רק כ"תזכורות" או מליצות לדרשותיהם, אלא הדרשות הם חלק מהבנת אמיתת כוונת הפסוק. א"כ בהכרח עלינו להבין לפי דרשת ר' מאיר, שהחויב לומר מאה ברכות בכל יום כלול בכוונת הפסוק, כי זוהי הדרך להגיע בקלות לידי יראה ושאר הדברים המנויים בפסוק, עד שאפשר לומר עליהם "מה", כדברים קטנים וקלים להשגה.

א"כ, איך מגיעים ליראה, אהבה, הליכה בדרכיו וכו'? ע"י שמברכים לה' מאה פעמים ביום, כל ברכה והודאה לה' מקרבת אותנו למדרגות העבודה הגבוהות המנויות בפסוק. מאה ברכות הם ההקדמה לעבודת ה' אמיתית, לקיום כל מה שה' דורש מאיתנו.

זה קצת מתמיה אותנו, הרי כולם מברכים מאה ברכות בכל יום, ולא כולם מגיעים למדרגות גבוהות?? אבל זה ברור שהמפתח נמצא כאן. כך אומר ר' מאיר! לא רק שזו היא הדרך, אלא זוהי דרך קלה, שגורמת לכל המדרגות האלה להיות "מה", להיות "מילתא זוטרתא"! "מה ה' רוצה מאיתנו? רק לומר מאה ברכות בכל יום!" מה הפשט? מה הביאור בזה?

ברכה: הודאה

הדבר הראשון שאנו צריכים כדי לבוא אל ביאור העניין הוא, לגשת לעניין כאילו מעולם לא שמענו על המושג "ברכות". כי ה"מושכל ראשון" שלנו על ברכות, לא מתקרב למשמעות האמיתית שלהם. לא מיבעי שברכות אינן רק נוסח שחייבים לומר אותו, אלא אפילו אם אומרים את המילים לאט לאט עם כוונת פירוש המילות - לא הגענו לברכות שעליהם דיבר רבי מאיר שהם המפתח לכל המדרגות הגבוהות. עלינו לעשות עצמנו כאילו שאנו גרים שרק עכשיו התגיירנו, ועכשיו אנו לומדים לראשונה מה היא "ברכה". ברכה היא - הבעת תודה לקב"ה. לפי זה, כשר' מאיר אומר לברך מאה פעמים בכל יום, כוונתו שמאה פעמים ביום צריך ליהנות מן העולם הזה, ולהודות על כך לה'. ברכה היא הודאה, אם אין בה הודאה אין כאן אלא מילים בעלמא. ע"פ הלכה קיימת את מה שצריך, אל תברך שוב. אבל אין כאן את ה"מאה ברכות" של ר' מאיר, הדרך הקלה לגדלות בעבודת ה'.

סוד הברכות

מדוע מברכים ברכות? אגלה לכם סוד ששמעתי ממו"ר ר' זצ"ל בסלבודקא. כתוב בכוזרי (ג' י"ג-י"ז) שאחת הסיבות שמברכים ברכות היא: "ויוסיף לו עריבות על עריבות

שיברך תמיד על כל מה שהוא מוצא מן העולם ומה שמוצאו ממנו". אתם שומעים? אכילת תפוח היא תענוג, אבל איזה תענוג זה אם לא שמים לב לאכילה? אז אומר הכוזרי, זו אחת הסיבות שמברכים. לפני שאוכלים, עוצרים ומרגישים הכרת הטוב על התפוח. אהה, עכשיו אתה נהנה! ומו"ר סבר שזו לא רק אחת הסיבות, אלא הסיבה העיקרית.

א"כ יוצא לנו, ר' מאיר לימד אותנו שיסוד כל עבודת ה' הוא לברך ברכות, שמטרתן היא ליהנות מחסדיו של הקב"ה. עכשיו אפשר להתחיל להבין, שלמרות שדרך זו נקראת "מה" והיא הקלה שבדרכי עבודת ה', אבל היא רק קלה יחסית. כי לא די רק לומר מאה ברכות ביום, ר' מאיר התכוון שמאה פעמים ביום נעצור להתבונן בטוב שיש לנו, ונתמלא בשמחה והודאה לה'!

"להודות על חיינו המסורים לך"

יש אנשים שעבורם השמחה וההודאה הם סודות גדולים, מעבר להשגותיהם. אנשים שואלים אותי כל הזמן: "על מה אני צריך להודות לה"? רק בשבוע שעבר שאל אותי נער צעיר שאלה זו. הבטתי בו: לא היו לו קביים. לא היה לו התקן שיחזיק את גבו וצווארו במקומם. היה לו פה מלא שיניים. הוא לא היה נראה במצב של תת-תזונה, וגם לא היה נראה שבילה את הלילה בשינה על ספסל ברחוב. הוא היה לבוש בבגדים נאים. והוא שואל אותי, "על מה אני צריך להודות"? בשיא הרצינות והכנות!

נתאר לעצמנו נער שאומר לנו, "על מה אני צריך להודות לאבא שלי"? הוא שוכח שהוא חי אצל הוריו בלי לשלם שכירות, אוכל אצלם שלוש ארוחות ביום, מקבל מהם בגדים וצעצועים, טיפולי שיניים, טיפול מסור כשהוא חולה, דמי תרופות ורופאים, חשמל ומים על חשבונם ועוד ועוד. כולנו היינו מתמלאים שאט נפש על נער כזה, או לפחות רחמים על מחלת הנפש הקשה שלו...

אבל האמת היא שנער זה הוא משל לכולנו! רוב האנשים בעולם לא מרגישים שה' נותן להם את כל הטוב שיש להם. הם לא יאמרו זאת בקול, אבל זו ההרגשה שלהם עמוק בלב. "מה כבר יש לי בחיים האלה?"

פעם הגיע אחד מתלמידי סלבודקא בעבר לבקר בישיבה, ופגש שם באחד מרבותי, הרה"ג ר' אברהם גרודז'ינסקי זצ"ל. שאל אותו הרב, מה שלומך? השיב אותו תלמיד: "ברוחניות - ברוך ה' מצוין. בגשמיות - יכול להיות טוב יותר". מאוחר יותר "תרגם" עבורנו ר' אברהם את דבריו: אני עושה עבור הקב"ה מעל ומעבר, בזה המצב מצוין! אבל בנוגע למה שהוא עושה בשבילי - יכול להיות טוב יותר... אני "רק" אוכל כל יום, וישן על מיטה; אני "רק" חי. ממש צדיק ורע לו...

שימת לב לחסדי ה' איתנו

לא פלא שאיננו מבינים מה הגדלות בעניין של מאה ברכות. אנחנו חושבים שזה עניין של מספרים: 16 ברכות השחר, 5 לברכות התורה; אשר יצר, אלוקי נשמה ונטילת

ידיים; 57 משלוש תפילות שמונה עשרה, עוד כמה ברכות המזון ונהנין - והגענו ליעד, עמדנו במשימה, מילאנו את המכסה. לא! לא לזה התכוון ר' מאיר.

"מאה ברכות בכל יום" הכוונה שמאה פעמים ביום נשים לב למתנות הטובות שה' מעניק לנו ללא הרף, ואנו חיים בזכותם. וא"כ, עבודה רבה לפנינו. צריכים אנו לגלות את המתנות האלו, ולהבין מה ה' באמת נותן לנו. בואו נתחיל.

"טובותיך שבכל עת, ערב ובוקר וצהריים"

נתחיל לפי סדר היום: דבר ראשון - התעוררנו בבוקר! לא כולם זוכים להתעורר בבוקר, יש מי שנשאר לישון לנצח. ברגע שקמים צריך להודות על כך, "מודה אני לפניך!" זכיתי לקום מהשינה! האמת היא שלקום בבוקר זה תענוג, אבל רק אם אתה חושב עליו... צריך להתרגל ליהנות מהקימה בבוקר!

בטח קרה לכם לא פעם שהלכתם לנחם אבלים, ולא היה לכם מה לומר. "המקום ינחם" ויוצאים. זו כבר מצווה, אבל אפשר להרוויח כאן עוד משהו: ברגע שיוצאים החוצה אומרים - "ברוך ה'! אני חי"! ואוחזים במחשבה זו כל הדרך החוצה. עדיף גם לומר אותה בפה. ומי שקצת מתבונן, לא צריך לחכות לניחום אבלים בשביל להרגיש כך. זו ההרגשה כל יום כשהוא קם בבוקר, ומגלה שהוא עדיין חי! "ברוך ה', אני חי"! איזו שמחה!

מעין עולם הבא

אחרי שגילינו את התגלית הגדולה שאנו חיים, קמים מהמיטה והולכים לנקות את הגוף. אל תקלו בזה ראש, ואל תאמרו "ככה זה אצל כולם, זה טבעי". אני מכיר אדם עשיר מאד שלא יכול לעשות את צרכיו. לא נשאר לו כליות. הוא אמר לי פעם שהוא זוכר את הימים הטובים שבהם היה חי בצורה תקינה... לו רק היה יכול עכשיו לתת את כל עשרו כדי לעשות את מה שאנחנו עושים בהיסח הדעת - הוא היה יוצא מכליו מרוב שמחה! ואנחנו אומרים אשר יצר במלמול חטוף. וכי כך מודים על חסד נורא שכזה? "אשר יצר" צריך לשיר, לא רק לומר!

האמינו לי, אם רק תחשבו מעט על העניין תבינו איזה דבר נפלא הוא זה. בגמ' בברכות (ג'ז:) כתוב ש"תשמיש נקבים" הוא מעין עולם הבא! אמנם למלמל ברכה עדיף מלא לומר אותה בכלל, אבל פשוט רחמנות על מי שעושה כך. הוא מפסיד את כל השלמות ש"מאה ברכות" יכולה להביא אליה את האדם.

מצעדי גבר

אבל דילגתי על שלב חשוב: ההליכה עצמה. שמתם לב מה "הולך" כאן? הרגליים שלכם מורכבות מכמה וכמה חלקים, שכל אחד מהם נע בתוך המפרק שלו בחופשיות ובלי מאמץ: השוקיים, הברכיים, הירכיים, העקב, האצבעות. וכולם נעים יחד בתיאום מלא, כמו בריקוד מקצועי! וישנם גם את השרירים: לכל שריר יש שריר כנגדו, כשזה מתכווץ זה מתפשט ולהיפך. גם כאן הכל מתואם ופועל באופן מושלם. היודעים אתם

כמה מיומנות נדרשת כדי להשיג איזון מושלם כ"כ? ואתם עושים זאת בהיסח הדעת, בלי טיפת מאמץ!

לפני שמברכים את ה' על המתנה הנפלאה הזו בברכת "המכין מצעדי גבר", צריך ליהנות ממנה, לשים לב אליה! בל נשכח שלא כולם זוכים למתנה כזו. מספיק שאצבעות הרגליים משותקות, או שמשוהו חורק בברכיים, כדי שכל צעד יהיה כרוך בכאב עצום.

שאו מרום עיניכם

יוצאים מהבית. השמש עולה, השמיים כחולים ונעימים לעיניים. אל תבזבזו את היופי הזה! אימרו: "הקב"ה צבע את השמיים בצבע כחול ונאה כ"כ, כדי שאני אהנה מהמראה הנעים". כן, זהו המבט הנכון על הבריאה!

ואל תאמרו, "יש עוד מיליארדי אנשים בעולם. הקב"ה עשה את השמיים כחולים בשבילי"? התשובה היא כן! הרי הגמ' בברכות (נח). אומרת: "אורח טוב מה הוא אומר? כל מה שטרח בעל הבית לא טרח אלא בשבילי"! הוא נכנס לבית ורואה שולחן מלא מטעמים: יינות, לחמים, בשרים ומשקאות. הוא לא אומר, "הוא לא שם את הכל בשבילי, אני לא צריך להודות לו על כל זה". אלא הוא אומר "לא טרח אלא בשבילי! על כל מה שנמצא כאן אני צריך להודות לו!"

אחרי שמתרגלים לחשוב כך, מתחילים ליהנות מהכל. עוברים ברחוב ורואים גינות יפות, יש אנשים שמוציאים דמים מרובים כדי לטפח את גינותיהם. אז במקום לחשוב "מה יש לי מזה, זה לא שלי". הגמ' אומרת שכך אומר האורח הרע: "פת אחת אכלתי, חתיכה אחת אכלתי, כוס אחת שתיתי. כל מה שטרח בעל הבית לא טרח אלא בשביל אשתו ובניו". במקום זה חושבים, "כל היופי הזה בשבילי"!

"לפיכך נברא האדם יחידי כדי שיאמר כל אחד ואחד בשבילי נברא העולם" (סנהדרין לז). הדשא הירוק בשבילי, הפרחים הססגוניים בשבילי, העצים הגבוהים בשבילי, השמיים הכחולים בשבילי! אנחנו נהנים מהגינות יותר מבעליהן ששילמו עבורן אלפים! ולמה לא? אנחנו יודעים שהם נבראו בשבילנו. ליהנות בלי לשלם! איזה יופי!

דרך המלך

זוהי דרך המלך לדרגות גבוהות ולשלמות! דרך רצופת הנאה ושמחה. ככל שמתקדמים בה נהיים שמחים יותר ויותר, ועשירים יותר ויותר! "איזהו עשיר? השמח בחלקו!" העושר לא נמצא בכיס, הוא נמצא רק בראשנו, בצורת המחשבה שלנו.

כל מה שאנו רואים נברא בשבילנו. העובדה שהוא נברא גם בשביל אחרים לא צריכה להוריד כלום משמחתנו, הנאתנו ותודתנו.

כל מה שאני אומר לכם עכשיו זה "למעשה" ממש. צריך להתלמד בזה; לשאול את עצמנו: מפני מה עשה ה' את השמיים כחולים?? התשובה היא, שצבע זה הוא רך ומתוק לעיניים (חוה"ל שער הבחינה פ"ה), והקב"ה רצה שניהנה מהשמיים שלו!

ואם יצאנו החוצה ומצאנו שמיים אפורים ומעוננים, גם זו הזדמנות להודות לקב"ה: "המכסה שמים בעבים, המכין לארץ מטר!" (תהלים קמ"ז ח') הצבע האפור של שמים מעוננים מביא לנו שלל צבעים בסוף: תפוחים אדומים, אפרסקים סמוקי לחיים, ענבים סגולים, שיבולים זהובות. כל זה מגיע מהמטר שהקב"ה מכין עכשיו לארץ.

אין ברכה שמברכים על השמים, אבל הכרת הטוב עליהם צריך להרגיש. "תודה לך ה', שעשית בשבילי שמים כ"כ יפים ונעימים". ואם יבוא היום ומראה השמים יעורר בנו שמחה אמיתית, אז נדע שאנו הולכים בדרך הנכונה, אנחנו מתקדמים למחוז חפצנו.

פוקח עורים

איך בכלל ראינו את השמיים? עם העיניים, כמובן. אהה, העיניים! ריבונו של עולם, מה היינו עושים בלי העיניים! צריך להתרגל ליהנות מן העיניים! איך אפשר לתאר את ההנאה שבראייה? אי אפשר. רואים חיים, תנועה, צבע; רואים את המשפחה, את העולם - איזה תענוג!

לוקח זמן עד שהדברים האלה חודרים למוחנו. אבל אם נרצה לראות במו עינינו את העונג שבראייה בלי אפשרות להתחמק, מספיק רק לראות אדם עיוור הולך לו ברחוב. הוא מניד את מקלו מצד לצד, מגשש את דרכו לאט לאט. אם נתקלתם בעיוור ברחוב, ודאי אינכם חושבים שזה מקרה. הקב"ה ראה שחסר לכם משהו בהבנת גודל הטוב של העיניים, אז הוא ששלח לכם תזכורת. הנה, העיוור הגיע למעבר חצייה. הוא נזקק למישהו שייקח אותו בזרועו ויעביר אותו לצד השני. רחמנות עליו. איזה אסון מהלך.

תארו לכם שפתאום יתפקחו עיניו של עיוור זה. איך הוא יברך "פוקח עיוורים"? ימלמל את הברכה בחצי פה? לא נראה לי. אז למה אנחנו כן מברכים כך? וכי בגלל שתמיד היו לנו עיניים ומעולם לא הרגשנו את ההרגשה של העיוור, אנחנו צריכים להודות עליהם פחות? וכי כך מודים על מתנה? וכי זו ברכה שאפשר להחשיב במניין המאה של ר' מאיר?

אדם שמבין את גודל הטוב שיש לו ביכולתו לראות, "ישתה" כל מילה מהברכה כאילו היא יין משובח. ברוך! אתה! ה'! פוקח! עיוורים!!! כל מילה - יהלום! הרי העיוור הזה היה מסכים להשליך מיליונים במקום למנתח שייתן לו עיניים. וכל שנה ב"יום הולדת" של העיניים הוא יתקשר אליו להודות לו בדמעות. והקב"ה נותן לנו את אותה מתנה בחינם, וכל מה שמוטל עלינו הוא שנודה לו עליה! הוא לא מבקש מאיתנו "לומר" ברכה. הוא מבקש שנקלוט ונרגיש את הטוב שהוא מעניק לנו, שנשמח בו, שניהנה ממנו עד כדי כך שמעצמנו נרצה לברך אותו!

אכן, להתרגל ליהנות מן העיניים עבודה גדולה היא לאלוקי ישראל.

להודות בכל פה

ונמשיך הלאה. בימים עברו, כשאדם הזדקן ושיניו נשרו, הוא היה "עבר ובטל מן העולם". אם היתה לו נכדה טובת לב, היא היתה מרסקת לו מעט תפוחים ומאכילה את

הסבא הזקן בכפית. הוא לא יכול לאכול, לא יכול ללעוס. אבל אתם, צעירים שכמותכם, אתם עשירים גדולים! יש לכם פה מלא שיניים! איזו שמחה עצומה! אפילו שיניים תותבות שוות הן, מי שיש לו שיניים תותבות גם הוא עשיר גדול! גם את השיניים צריך ללמוד, גם מהם צריך ליהנות עד כדי שמחה והודאה לקב"ה. השיניים הם חסד גדול מה! בסוף היום, חוזרים הביתה. בחוץ חושך, ואנו מדליקים את האור בבית. ויהי אור! חשבתם פעם להודות לה' על החשמל? אני זוכר כשהייתי ילד, לא היה לנו חשמל, היו רק אורות של גז. ואז הופיע בעולם חשמל - והאיר את העיניים!

איך אפשר שלא להודות לה' על החשמל? האמת היא שכן מודים לה' על החשמל, בכל שבוע. במוצאי שבת אומרים "בורא מאורי האש", וזו הודאה על כל האור המלאכותי בעולם, כולל החשמל. אנו עלולים לומר את ברכת "בורא מאורי האש" מבלי להשים לב שהיא קשורה לחיים שלנו, אבל אם נתבונן רק מעט בכמה תועלת אנו מקבלים מהאש על צורותיו השונות, די בזה כדי להביא אותנו לאהבת ה'.

ומלבד האור, צריך להודות גם על חום האש! תארו לכם מה ההרגשה לחיות בבית קר בחורף, ללא אפשרות לחמם לא את הבית ולא את המזון. ברוך ה' שיש אש, וחשמל, וגז, וחימום!

אפשר להאריך כאן באינספור פרטים בחדיו העצומים של הקב"ה. התבוננו בבגדים שלכם, כ"כ הרבה פרטים שמוסיפים לנו נוחות, ועל כל פרט צריך להודות. אבל השעה מתאחרת, ולכן נסיים בעניין אחד אחרון: השינה.

המפיל חבלי שינה

השינה היא נס. והנס הזה הוא עוד מתנה טובה מהקב"ה. בכל לילה אנו אומרים זאת: "ברוך אתה ה'... המפיל חבלי שינה על עיני". אתה ה' נותן לי לישון! יש אנשים שכבר לא יכולים לישון, חלילה. זקן אחד אמר לי, "איך האב פארלורען דעם שלאף", איבדתי את השינה. הוא כבר לא יכול לישון, רחמנות עליו. לאבד מתנה יקרה כ"כ זה לא פחות מאסון. השינה חשובה יותר ממזון.

אבל לרובנו עדיין יש את המתנה הנפלאה הזו! אנחנו רק מניחים את הראש על הכרית - ברוך ה', יש לנו כרית, וגם מיטה נוחה - וכבר אנו שוקעים בשינה מתוקה. לכן, המחשבה האחרונה לפני שמפליגים לעולם החלומות, צריכה להיות: "תודה לך ה' שאתה מפיל חבלי שינה על עיני, ונותן לי את המתנה המתוקה הזו". ואחרי כמה שעות קמים בבוקר עם "מודה אני", ומתחילים לאהוב את ה' מחדש ביום חדש.

לא סתם דיבורים

אם לא ניקח את הדברים שדיברנו עליהם 'למעשה', הם ייראו לנו כדברים פשוטים. אבל אלו שרוצים להתקרב להקב"ה, ילכו בדרך זו שיהודי צריך לחיות בה! ואם אין ביכולתם לחיות כך כל היום, אז לפחות מאה פעמים ביום הם עוצרים, נהנים מן הבריאה שהקב"ה ברא עבורם, עד שהם מרגישים הרגשה אמיתית של הודאה לקב"ה. ואפילו אם

בתחילה זה לא מעומק הלב, ומרגיש מעושה - עם הזמן זה נהיה אמיתי. דברים כאלה לוקחים זמן, ודורשים התמדה.

זו הדרך שלנו לקיים את כל מה שה' דורש מאיתנו: יראה, אהבה, טהרת הלב, הליכה בדרכיו ושמירת כל המצוות. רבי מאיר לימד אותנו שהפסוק עצמו מורה לנו ללכת בדרך זו, שזו היא הדרך הקלה ביותר להגיע לכל זה. בלי זה היינו ניצבים בפני בעיה אמיתית: איך אנו הקטנים נגיע לכל הדברים הגדולים האלו שה' רוצה מאיתנו? אבל ר' מאיר הראה לנו את הדרך.

ואחרי שמתרגלים להודות לה' על הכל, האופי משתנה. האדם נהיה עובד ה', ואוהב ה'. מה ה' עושה בשבילי? הכל! ואם אוהבים את ה', אז הדרך לשאר כבר פתוחה. עובדים אותו בלב שלם, והולכים בדרכיו.

דרך זו גם מביאה את האדם לשמחה אמיתית בחיים, כשכ"כ הרבה דברים משמחים את האדם הוא נהיה שמח בעצם. ושמחה זו נמשכת כל החיים, וגם מלווה את האדם אל העולם הבא.

שבת שלום ומבורך!

תפילת אביגדור

פירוש וביאור
על התפילה
מכתב יד

ספר לב אביגדור

עבודת האדם
בקניי השלמות
מכתב יד

ספר שערי אורה

מאמרים
של ועדי מוסר
על ידי רבינו

להשיג בחנויות ספרי קודש

ואצל המפיצים:

ספר שערי אורה, ספר לב אביגדור: קולמוס 072-244-1670
תפילת אביגדור: *אזל מן השוק!*

פירושים וביאורים על סדר התפילה

מתוך ספר תפלת אביגדור-פירוש התפילה מאת רבינו זצ"ל

חמשת מטרות התפלה

הנה כתב החובות הלבבות (שער חשבון הנפש, פ"ג חשבון ט) וז"ל, וראוי לך אחי שתדע כי כוונתנו בתפלה אינה כי אם א) כלות הנפש אל האלהים, ב) וכניעתה לפניו, ג) עם רוממותה לבוראה, ד) ושבחה והודאתה לשמו, ה) והשלכת כל יהביה עליו, עכ"ל.

חמשת מטרות התפלה הם כדלהלן:

תשוקה

א) תשוקת הנשמה להתקשר עם הקדוש ברוך הוא, להתדבק בהבורא יתברך שהוא נשמת העולם - אשר ממנו נחצבה נשמתו הפרטית, ולהרגיש אמיתת מציאותו יתברך כפי שיעור היכולת שיש בכח נברא להרגיש בחייו בעולם הזה.

הכנעה

ב) הכנעה - ההשתדלות להשיג יותר הכרה באפסיותינו ובהכרח שלנו למצוא חן בעיניו יתברך, ולהוסיף יותר יראת שמים בנפשנו.

הכרת גדולתו

ג) מטרת ההכנעה מתחזקת על ידי המטרה השלישית של תפלה שהיא הכרת גדולתו יתברך, דהיינו: כוחו, חכמתו וחסדו.

הכרת הטוב

ד) שבח והודיה על חסדי השי"ת ומידות של רחמים. באמת נכלל בזה הכרת גדולתו יתברך הנ"ל, כי תכלית גדולתו יתברך אינה אלא לחסד, כמו שאמרו ז"ל (מגילה לא.): בכל מקום שאתה מוצא גדולתו של הקב"ה שם אתה מוצא ענוותנותו.

בטחון

ה) השלכת יהבו של האדם על ה' פירושה: א. שנבקש ונדרוש כל צרכינו רק מאתו יתברך; ב. ושנשיג את ההכרה שכל עניינינו הם בידי השי"ת, ושהוא יתברך מתעניין בעניינינו ומנהל אותם לטובתנו.

שאל איך ויגדך זקניך ויאמרו לך

מתוך תשובות שהשיב הרב זצ"ל לשואלים

שאלה:

אם הרב יוכל לפרט בבקשה מאלו חטאים הגיהנום מנקה את האדם לקראת כניסתו לגן עדן, ועל איזה חטאים נשארים בגיהנום ולא יוצאים? וכן, מי זוכה להגיע לגן עדן ומי לא?

תשובה:

"כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא", אומרת המשנה המפורסמת בסנהדרין. יהודי שומר מצוות, גם אם חטא חטאים רבים, חלקו בעולם הבא מובטח. הגיהנום ינקה ויצרף אותו. זה כרוך בצער עצום, אבל לבסוף הוא ייטהר וייכנס לגן עדן.

אבל יש כידוע חטאים חמורים שמאבדים לאדם את חלקו בעולם הבא. המתכבד בקלון חברו, יהודי שמשפיל את חברו כדי להשיג כבוד, "תראו מה שהוא עשה. אני לעולם לא הייתי עושה כך". על חטא כזה מאבדים את החלק לעולם הבא. וכן "המלבין פני חברו ברבים", לבייש יהודי בפומבי זה חטא נורא עד כדי כך שמאבדים עבורו את החלק לעולם הבא.

היו אנשים גדולים מאד שאיבדו את חלקם בעולם הבא בגלל חטאים שעשו, כגון קורח. אם אדם חוטא חטא חמור מאד, לא משנה כמה גדול הוא בכל שאר התחומים, אין לו חלק לעולם הבא.

גיהנום לא ינקה את החוטא בחטאים אלו, והפתרון היחיד הוא לתקן את זה בעולם הזה ע"י התשובה.

תשובה מצילה את האדם מגיהנום של נצח! לא משנה כמה חמור החטא, התשובה יכולה להציל אותנו ממנו. חשוב מאד לזכור שכל עוד האדם חי, הוא יכול להשתנות ולעשות תשובה.

לכן צריך תמיד להיות קשורים לעניין התשובה. כל אמירת "סלח לנו" היא הזדמנות. צריך לנצל אותה ולחשוב על מה שלא עשינו כשורה, לא רק לדהור דרך הברכה ולעבור הלאה. לפעמים החטאים שלנו חמורים הרבה יותר ממה שאנו חושבים. החרטה ובקשת הסליחה מה' מטהרת את הנשמה, ומצילה אותנו מצער עצום בעולם האמת. לכן מי שענינו בראשו ינצל כל תפילת שמונה עשרה לעשיית תשובה, ולהתקרבות מחודשת לקב"ה.

מדור זה נתרם לע"נ:

להנצחות 072.222.3383